

izhaja vsak torek, četrtak in sobota. — Cena: Za celo leto 56 K, za pol leta 28 kron, za četrt leta 14 K, za 1 mesec 5 kron. Posamezna številka stane 60 vinarjev. Na pisarne naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštnine proste. Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 45 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 75 v od 1 mm, za reklamne novice med tekstom 8 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 8 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Kam?

Že petnajsti mesec živimo v svoji samostojni državi, vendar pa še danes ne vemo, kje tečejo naše meje, še danes ne vemo, ali nam bo mirovna konferenca sploh dovolila pogoje, pod katerimi bi lahko tudi v bodočnosti živeli svoje svobodno in neodvisno državno življenje. Že več kot eno leto živimo na celni narod kakor dete v plenicih in ne more se krepko postaviti na noge. Usoda hoče, da izpijemo do dna grenki kelih rojstva države SHS. Otroci, ki preživijo svojo mladost v revščini in velikem trpljenju, pa tudi zgodaj dozore, zgodaj resno mislijo.

Tudi naše dete, v trpljenju in v potokih krvi preiskušeni jugoslovanski narod, je imel tekem vojnih let, še bolj pa po prevratu, več kot dovolj prilike, da spozna resnost življenja, opasnost svoje novozgrajene državne ladje v razburkanem morju državnih spletk in tisočeri mahinacij, ki so dan za dnem grozile, da udušijo naše narodno življenje.

Danes še ne moremo soditi, v koliko je celi narod s svojimi voditelji razumeval svoj resni položaj ob rojstvu Jugoslavije. Najbližja bodočnost bo že odkrila, v kolikor smo svoje gorje tudi sami zakrivali, s svojo politično nezrelostjo. In mnogo bo tega, tako, da jih bo malo, med nami, ki bodo lahko rekli: »Jaz sem svojo dolžnost napram sebi, narodu in državi izpolnil v polni meri, ne bojim se odgovornosti!«

Pišemo te vrstice pod vtisom najnovejših poročil, da je Reka končno zgrbljena . . . pišemo pa te vrstice tudi pod vtisom dejstva, da so naši politiki v Beogradu dosegli zadovoljivo rešitev naše valute. Velik minus in velik plus! In bodočnost? Mi se je ne bojimo, vkljub Reki, Trstu, Primorju, vojnih odškodnin, ogromnih državnih bremen itd., ker smo se doslej vedno zavedali vseh težav, katere smo predvidevali in ker vemo, da marsikaj danes drugače sploh biti ne more, da pa bo boljše in drugače, če se bo tega zavedal celi narod in imel tudi resno, poštno voljo, s samozatajevanjem pošteno graditi hišo, ki smo jo našli po vrnitvi iz petletne vojne, po vstajenju iz tisočletnega suženjstva, v razsuli.

Že v svojem božičnem pozdravu smo klical na plan vse, ki so dobre volje, kakor smo vedno širili po domovini zavest dela in zaupanja v samega sebe. Pa ne samo dela, tudi ljubezni je treba, ljubezni do te naše grude,

EM. LILEK:

Jugoslovanska politika celjskih grofov.

(Konec.)

Medtem je umrl v Požunu stari grof Herman II., najslavnejši Celjan. Njegovo truplo so prenesli v Pletrje in ga tam pokopali.

Kmalu po njegovi smrti so doživeli Celjani najvišje odlikovanje, katero je cesar Zigmund že Hermanu II. namenil: v jeseni leta 1436 je v Pragi imenoval celjska grofa Friderika II. in njegovega sina Ulrika za državna kneza in povišal celjsko grofijo v državno kneževino. Novi knezi so s tem dobili vse pravice, ki so jih imeli drugi knezi v cesarstvu, n. pr. samostojno sodstvo, pravico da kujejo denar s svojim grbom in da kopajo zlato in srebro.

S tem povišanjem sta si Celjana nakopala hudo nasprotstvo tedanjega štajerskega vojvode Friderika, poznejšega cesarja Friderika III. (1440.—1493.) Hitro po svojem povratku iz Palestine se je pritožil pri cesarju Zigmundu, da je brez njegovega dovoljenja poknežil vazala štajerske vojvodine. Ker se cesar ni oziral na to pritožbo, se je vnela večletna vojna med Celjani in Habs-

ljubezni do države, ki je doslej nismo poznali in ne imeli, ljubezni do ljudstva, do trpečih, do bratov, po katerih ujedinjenju smo tako dolgo hrepeneli!

To pa je program naše jugoslovanske demokratske stranke, ki mu pač ne more noben pošten Jugoslovian oporekati in je ravno zato stranka našla toliko odziva v celi državi SHS, čeprav se je komaj porodila. Resni državljani so uvideli usodni položaj države, ki ga more ublažiti le skrajno nesebično delo državotvorne stranke. Država si pač lahko častita, da je našla toliko resnih, požrtvovalnih in zmožnih mož, ki se niso ustrašili nevhvaležne naloge, stopiti pri teh razmerah v vladno stranko.

Politika je bila že od nekdanje umetnosti, tem večja umetnost je danes voditi državno politiko v zadovoljstvo občinstva. Demagogi še niso imeli nikdar tako hvaležnega polja, kot ga imajo danes in zato tudi ni nihče pričakoval, da bi mogla žeti politika in delo naše državotvorne demokratske stranke bogve kakih lavorik. Vedeli smo, da svetovne draginje, svetovnega pomanjkanja premoga, oblačil, živil itd. ne bomo mogli z nikako še tako spretno politiko odpraviti, da ne bomo mogli shajati z dosedanjimi davki in istočasno zviševati plače, dajati ubožnemu ljudstvu iz državnih sredstev živil in oblek. Vedeli smo pa tudi, da nas bodo radi tega nasprotniki, zlasti pa klerikalci, iz gole zlobnosti napadali, izpodbijali zaupanje pri ljudstvu — mnogo, mnogo jih je radi tega tudi res odpadlo. Toda, povejte nam eno državo, kje je danes boljše, pokažite nam katerokoli vladno stranko v drugih državah, ki bi je ne napadali enako? Ali pa sme radi tega trpeti država, ali naj še ti redki požrtvovalni nesebičnejši, ki noč in dan delajo z nadčloveškim naporom, vržejo v najodločilnejših trenutkih puško v koruzo? Kaj bi bilo? Ali jih ne bi isti ljudje, ki jih sedaj napadajo, potem ravno radi tega še huje napadali in s svojo nezmožnostjo in brezvestnostjo upropastili države?

Da, edino to bi bila posledica, če bi mi le malo krenili z začrtane poti in občinstvo samo je to tudi že uvidelo. Ni še dolgo, ko so ljudje kar trumoma odpadali od naše stranke in se jezili nad njenim delovanjem. Uradništvo nam je predbacivalo trgovce, trgovci pa so nam obračali hrbet, češ, da jih preganjamo. Stranka pa je šla svojo pot, imela je pred očmi le blagor države in vseh njenih podanikov in danes z veseljem konstatiramo, da so trezni elementi to sprevideli in se

buržani. Slovenske in hrvaške zemlje so se takrat delile v celjsko in habsburško stranko. Na avstrijski strani so bili n. pr. Ljubljanci in Istrani, na celjski strani pa skoraj vsi drugi Slovenci. Od Hrvatov so bili Frankapani s svojim hrvaško-dalmatinskim banom na strani Habsburžanov, Talovci pa, ki so takrat obnašali bansko čast Slavonije, na strani Celjanov. Že leta 1436 so Habsburžani kot gospodarji Štajerskega, Kranjskega, Koroškega in enega dela Istre imenovali hrvaškega bana Stjepana Frankapana zemaljskim kapetanom za Kranjsko. Za teh krvavih bojev so slovenske in hrvaške dežele hudo trpele. Po šestletnem požiganju, pustošenju in ubijanju se je leta 1443 sklenila pogodba, v kateri je cesar Friderik III. priznal celjskim grofom knežje dostojanstvo in obljubil, ako bi Habsburžani prej izumrli kakor Celjani, njim zapustiti avstrijsko Istro (Pazinško grofijo) in mesta Metliko, Novo mesto, Kostanjevico, Postojno in Vipavo na Kranjskem, na Štajerskem pa Laško, Vojnik in Žalec; celjska grofa pa sta obljubila Habsburžanom celjsko, ortenburško in šternberško grofijo, ako bi njun rod prej izumrl.

Ko so se Celjani izmirili s Friderikom III., posvetili so zopet svojo pozornost hrvaškim zemljam. Po smrti

prepričali, da je bila njih kritika preuranjena in preostra. Razposlali smo pravkar pozive za pristop k stranki in odkrito priznamo, da smo nad uspehom svojega pozitivnega dela presenečeni. Iz vseh stanov, uradništva kot trgovcev, obrtnikov in posestnikov kot delavcev, smo dobili toliko prijav, da lahko s ponosom trdimo: Celo Celje je v taboru jugoslovanske demokratske stranke, pa tudi po deželi so se ravno zadnjič vse naše organizacije pokrepile.

Kajti vsak, ki se danes pred razpisom občinskih volitev vpraša: »Kam?«, si mora po treznem premisleku o političnem položaju v naši državi, kot resen in pošten Jugoslovian reči, da je njegovo mesto edino v sedaj vladajoči jugoslovanski demokratski stranki, če hoče resno sodelovati pri gradnji države, kakor tudi v boju proti verižništvu in draginji! — n.

Narodna cerkev na Češkem.

Prva krščanska cerkev je bila po zaslugi bratov Cirila in Metoda tudi na Slovenskem narodna. Pozneje pa nas je Rim zaslužnil v internacijo. Enako se je zgodilo tudi drugim narodom, ki niso imeli krepkih vladarjev, kot n. pr. Rusi in drugi Jugoslavlani, ki imajo še danes svojo narodno cerkev. Izmed vseh narodov so se najkrepkejše zoperstavljali internacijalnemu, nenarodnemu Rimu Čehi in bili bi tudi zmagali, da jih niso Habsburžani v zvezi z Rimom zahrbtno porazili v bitki na Beli gori. Takrat so Čehi padli v tisoletno sužnost, katere jih je rešila svetovna vojna. Po prevratu pa so se hoteli poleg političnega jarma otresti tudi rimskega in se je zato mogočno razvilo med duhovščino, ki še količkaj narodno čuti, gibanje za narodno češko cerkev. Da ne bodo naši Rimljani v Ljubljani in Mariboru zopet kričali o kulturnem boju, bomo samo prepisali, kaj poroča o tem dne 15. januarja tl. katoliški »Slovenec«:

Iz Prage prihaja vest, da je 144 reformističnih duhovnikov na zborovanju »Jednote češkoslovaškega kněžstva« sklenilo odtrgati se od Rima in ustanoviti češko narodno cerkev. Pravzaprav so modernistični duhovniki storili to že tisti dan, ko je ob viharjem pritruvanju župnik Zahradnik proglasil: »Ali nam Rim ugodi — ali pa odpademo«. V glavnem je šlo za 2 zahteve: Za češki jezik v bogoslužju in odpravo celibata (prepoved ženitve). Sveta

slavonskega bana Matka Talovca (1445.) prilastili so si slavonsko banstvo in odjemali posestva in gradove Talovcem in zagreški škofiji. Ogrozili so tudi Dalmacijo. To nasilje je hudo razkačilo hrvaške in ogrske velikaše. Zategadelj je dal stolno-belgradski zbor ogrskemu gubernatorju Ivanu Hunjadiju nalog, da pokori Celjane. In tako je izbruhnila vojna med Hunjadijevci in celjskimi grofi; zadnje je v tej vojni podpiral Ulrikov tast, srpski despot Juraj Branković. Hunjadi je napadel celjska posestva na Ogrskem, jim požgal Varaždin, prodril proti Ptuj, Slovenski Bistrici in Celju, kjer ga je zaustavil grof Friderik II.; nato se je vrnil čez Medmurije v Koprivnico na Slavonskem, tam plenil, požgal in rušil gradove in cerkve Celjanov, dokler ga ni pregnal Husit Vitovec, ki je stopil v službo celjskih grofov. V pogajanjih, ki so sledila, obdržala sta Celjana slavonsko banstvo, ali vrniti sta morala ugrabljena posestva in osvojene gradove.

Ko je leta 1453. umrl hrvaško-slavonski ban Petar Talovac, bil je imenovan za njegovega naslednika Ladislav Hunjadi, starejši sin gubernatorjev. Ali celjski grof Ulrik se za to ni zmenil, ampak si nasilnim načinom prisvojil hrvaško-dalmatinsko banovino.

Stolica je dovolila češki duhovščini opravljati vse obrede v narodnem jeziku, pri maši pa smejo brati list in evangelij tudi v češčini. (Naši slovenski klerikalci pa se še zmenijo ne za slovensko bogoslužje, ker oni rabijo narodnost samo za politično hujskanje, v srcu pa so pred vsem internacijonalni Rimljani.) Glasilo radikalnih reformistov »Pravo naroda« je pa pozvalo duhovnike, naj na novega leta dan »via facti« upeljejo češko bogoslužje in je v ta namen razposlalo češki duhovščini češki mašni tekst. (Mihael Napotnik, kaj pa Vi?) — Glede celibata je pa Rim odgovoril (torej tudi naši klerikalci pravijo papežu »Rim«), da ni umestno, da se to količivo vprašanje v današnjih časih stavi v ospredje. Zato je »Pravo naroda« začelo agitirati, naj duhovniki, »via facti« odstranijo celibat in je organiziralo tajno sklepanje zakona.

»Slovenec« seveda na to preliva krokodilove solze in čenča o suhih vejah, odpadlih drobcih, o vetru in plevah, katerih so najbrž že polne glave njegovih urednikov. — Mi pa bomo za konec poročila priobčili odlomek oklica, ki so ga izdali češkoslovaškemu narodu v Pragi dne 10. januarja t. l. za cerkveni odbor: V. Zahradnik, župnik v Oubelicah, sedaj svetnik v ministru za Solstvo, dr. theol. K. Farsky, profesor veronauka v Plznu, G. Prochazka, župnik v Ljenšovicah in Ferd. Stibor, župnik v Radmanjicah v Šleziji. —

Oklic pravi:

»Češkoslovaška cerkev prevzema dosedajni cerkveni red za božjo službo samo s to spremembo, da morejo biti vse službe božje (torej tudi maša) izključno le v materinem jeziku.

Narod češkoslovaški! Uresničuje se proroštvo velikega škofa Jana Amosa Komenskega, da se bo »vlada Tvojih stvari zopet vrnila v Tvoje roke«. Polagamo v teh velikih dneh Tvojega osvobojenja v Tvojo odločitev tudi svobodo Tvoje vesti in prepričanju, da ne bodo svobodnega naroda češkoslovaškega, ne bodo svobodne češkoslovaške republike, če ne bo svobodne vesti posameznika pred Bogom.« — n.

Oklic.

Upapolnega srca smo zrli na koroškega junaka, nadebudnega nadporočnika Malgaja. Ob preobratu je zasedel s peščico dobrovoljcev naš tujni Korotan, ga branil, čistil, organiziral. A njegovo delo ni našlo zadostnega umevanja, podpirali smo ga premalo

Pri tem mu je znatno pomagal herceg Stjepan Vukčić, gospodar Hercegovine.

Medtem ko so se Celjani prepirali s Habsburžani, Frankapani, Talovci in Hunjadijevci, osvojili so Turki Carigrad (1453.) in leta 1456. že začeli obsedati Belgrad, ki je bil takrat ogrski. Ali pred tem mestom jih je Ivan Hunjadi sramotno potolkel. Na žalost krščanstva je ta njegov najhrabrejši branitelj in najhujši sovražnik Turkov kmalu na to zbolel od kuge in v Zemunu umrl. Sedaj se je Ulriku Celjskemu izpolnila njegova največja želja: on je postal kraljevski namestnik za Ogrsko in Hrvaško. Ali ravno to častno povišanje je bilo usodno za Celjana. Ko je prišel s svojim nečakom kraljem Ladislavom Posmrtnim (1453. do 1457.) v Belgrad, da nastavi križarsko vojno proti sultanu Mehmedu II. in da osvobodi Srbijo iz turškega jarma, ubije ga Ladislav Hunjadi, najstarejši sin pokojnega »Janka Sibirjanina« in mu da potem odseči glavo. Ker so križarji zagrozili, da bodo grad razorili, če se ne izroči Ulrikovo truplo in njegova glava, ki je že bila na poti v turški tabor, predal jim je Ladislav Hunjadi oboje. Po kraljevi zapovedi se je najprej vršila v Belgradu pogrebna svečanost, a nato je bilo truplo poslano v Celje, kjer ga je obdovljena so-

n prepozno. Kot zadnji je stal na severnem braniku; ko je padel on, je padla tudi Koroška.

Sedaj smo še le zaznali, kaj smo izgubili v njem. Da mu izkažemo svojo hvatežnost, hočemo postaviti na primernem mestu na Koroškem njega vreden spomenik. Ker pa smo sami finančno preslabi, prosimo vso slovensko javnost, da nam s prispevki omogoči postaviti našemu junaku dostojen spomenik.

V to svrhu se je sestavil v Guštanju osrednji odbor za postavitev Malgaj-evega spomenika, pokroviteljstvo pa je prevzel naš velezaslužni general Majster.

Tem potom naprošamo vse zavodne Slovence in Sloyenke, da ob primernih prilikah zbirajo prostovoljne darove za spomenik našega prvoborilca na Koroškem. Zbirka in prispevki naj se blagovoljivo pošiljati osrednjemu odboru za postavitev Malgaj-evega spomenika v Guštanju. Prispevki se bodo objavili v časopisju.

Za osrednji odbor: **A. Oset**, predsednik. **D. Milušič**, blagajnik. **Jožica Štih**, tajnica.

POLITIČNE VESTI.

Vrnitev regenta Aleksandra. V petek ob 13. uri 14 minut je dospel prestolonaslednik Aleksander v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru je izstopil. Pri pozdravu so bili prisotni predsednik dež. vlade dr. Žerjav, ki je regenta pozdravil v kratkem govoru, nadalje gen. Smiljanič s stožerom dravske divizije in gosp. Ramovš za železniško upravo. Regent je povabil predsednika dež. vlade, da se pelje z njim do Zagreba. Kolodvorski peron je bil odprt in občinstvu dostopen. Naš demokratični vladar ne potrebuje vojaških in policijskih kordonov, kakor staroavstrijski dostojanstveniki, kadar so se vozili po »ljubljenih deželah«. Ob pol 7. zvečer dospel je regent v Zagreb. Pričakoval ga je ban dr. Tomljenovič in drugi dostojanstveniki.

Končna odločitev še ni padla! Vesti, ba bi bilo jadransko vprašanje rešeno, niso resnične. Dosedaj se še ni sklenilo ničesar, pač pa stavljen zopet nek nov predlog glede rešitve, po katerem se baje Italija odreka suvereniteto Reke in demilitarizaciji Šibenika. Reka bi naj postala neodvisna država, luka pa last Zveze narodov. Naša delegacija je zaprosila novih navodil iz Beograda. Mi smo svoje stališče že tolikokrat označili, da je to sedaj že odveč. Treba počakati končnega izida. — Z nasiljem se nam hoče vrniti sporazum, zato ne bo nikdar toli močen, da bi držal, vedno in vedno bomo stremili po integralnosti vsega našega naroda; prej ali slej bomo to dosegli. Do te dobe pa ne bomo držali rok križem! To si naj zapomnijo »zavezniki«!

Trumbič zahteva ozemlje od Raše do Albanije. Pod tem naslovom piše »Slovenec« o razgovorih naše mir. delegacije z zavezniškimi min. predsedniki. Dr. Trumbič zahteva kot mejo znano Wilsonovo črto, po kateri nam itak odtrga »zavezništvo« 400.000 naših lju-

proga Katarina na sijajen način pokopala v minoritski cerkvi.

Z Ulrikom II. izumrl je močni celjski rod. Z njim so bile tudi pokopane njegove jugoslovanske sanje in težnje. Grob tem težnjam je bil izkopan že takrat, ko je grof Friderik II. umoril svojo soprogo Elizabeto, ker s tem umorstvom so si nakopali Celjani hudo sovraštvo in politično nasprotstvo uglednih Frankapanov. Pa tudi drugi močni sosedni rodovi so se vzdignili proti njim, n. pr. Habsburžani, Talovci in Hunjadijevci in to v onem času, ko je že vsem pretela turška nevarnost. — Kakor so se leta 906. združili Nemci in Madžari proti veliki Moravski državi in jo razrušili, pozneje pa proti češko-slovenski državi Otokarja II. ter takrat Slovence odcepili od severnih Slovanov (1278. leta), tako so tudi v XV. stoletju nemški cesar Friderik III. in ogrski Hunjadijevci prepričali osnutek jugoslovanske države pod okriljem celjskih grofov.

Da sta tudi zadnja dva celjska grofa imela smisel za jugoslovansko idejo, služita nam v dokaz sledeča čina: Friderik II. je osnoval v Strigovi na jugozapadnem Ogrskem samostan v čast sv. Jeronimu, patronu Dalmacije, ki se je takrat smatral za izumitelja glagolskega pisma, Ulrik II. pa je

dij. Za iste zahteva dr. Trumbič mednarodno jamstvo. Nadalje stoji na stališču, da pripada cela vzhodna obala Jadrana Jugoslaviji, kakor naj obdrži Italija svojo zahodno obalo. Albanija ne sme priti pod italijansko pokroviteljstvo. Reka naj dobi avtonomijo pod suvereniteto države SHS; Zader istotako in dobi lokalno in administrativno avtonomijo. Za 60.000 Italijanov v Jugoslaviji se da jezikovnih garancij. Trst se brez naše pomoči ne more držati, ker bi ga Nemci kmalu obvladali. Vmesne države Jugoslavija ne more priznati, ker bi se ji odtrgalo nadaljnih 200.000 Jugoslovanov. Tem argumentom je dal priznanje tudi Lloyd George. Glede Albanije je zahteval, da če pripade Valona Italiji, mora zahtevati Jugoslavija severno Albanijo s Skadrom. Meje naše države bi se morale potegniti do Drina. — Zdi se, da je dr. Trumbičeva teza resna in iskrena, med tem ko še Italijani dosedaj niso stavili konkretnih predlogov.

Pretiskavanje bankovcev. V upravi državnih fondov so že začeli natiskovati označbo kronske vrednosti na bankovce po 1000, 100, 50 in 20 dinarjev. Kakor hitro bo to pretiskovanje gotovo, se bodo potegnili avstrijski bankovci po 1000, 100, 50 in 20 kron iz prometa.

Vladni komunikacije o valutni reformi. Finančno ministrstvo javlja uradno sklep ministrskega sveta v vprašanju valutne reforme, ki se glasi: 1. Finančni minister mora takoj začeti s pretiskovanjem novčanic, ki so bile naročene povodom valutne reforme, na ta način, da se na vsaki novčanici mora označiti na obeh straneh iznos v kronah po razmerju en dinar — štiri krome. 2. Finančni minister se pooblašča, da vzame današnje kronske in dinarske novčanice iz prometa v svrhu zamenjave z novo kronske-dinarske novčanic, kakor hitro bo imel zadostno število novčanic po 1, 2 in 10 kron ostanejo še nadalje v prometu, dokler nove kronske-dinarske novčanice v istem znesku ne pridejo v promet. 4. Z ozirom na to, da je v enem delu našega kraljevstva udomačena krona kot merilo vrednosti, v drugem dinar in isti lastnosti, zato se bo v državnih blagajnah nadaljevala obračunavanje v obeh denarnih edinicah. To dejstvo denarne edince se uveljavlja v vseh državnih računskih listinah, t. j. državne oblasti bodo obračunavale na vseh svojih računskih listinah v obeh denarnih edinicah. 5. Kakor hitro se današnje kronske novčanice avstroogrške banke in dinarske novčanice Narodne banke vzamejo iz prometa, postanejo nove kronske-dinarske novčanice Narodne banke kraljevstva SHS edino in obče zakonito plačilno sredstvo. Plačevalo se bo torej z eno in isto novčanico brez ozira na to, v kakšni denarni edinici je izražena svota, ki se ima plačati. 6. Vrednost v zlatu ene in druge denarne edince se bo odredila svoječasno s posebnim zakonom. S tem je torej stvar rešena, v obče pravično, da dobijo lastniki avstroogrške krona, ki je bila v državi SHS pravilno žigosana, novo bančno krono al pari,

dovolil svoji soprogi Katarini, da si je držala na celjskem dvoru svojega pravoslavnega popa za vršenje službe božje po pravoslavnem obredu.

Z izumrtjem celjskega rodu nastal je tudi konec celjske grofije. Njo je vzel cesar Friderik III. za svoj rod ter jo priklopil kot Celjsko četrt Štajerski vojvodini. Vdovi Katarini, ki je v početku zahtevala celo bogato dedščino* celjskih grofov, prepustil je samo Krško na Kranjskem. V tem mestu je ostala Srbkinja samo dve leti, potem pa se je preselila v Dubrovnik (l. 1460.), iz Dubrovnika pa v Makedonijo k svoji sestri Mari, sultanici pok. sultana Murata II.

S Katarino je izginila iz Celja zadnja sled jugoslovanske politike celjskih grofov.

* Na Štajerskem: Celje, Ostrovec, Sovnek, Braslovce, Mozirje, Gornji grad, Šoštanj, Doberna, Vitanje, Konjice, Muta, Cmurek, Radgona, Rogatec, Poljčane, Eibiswald, Wildon in dr.

Na Koroškem: Ortenburg, Gornji in Spodnji Dravski grad, Spital in dr.

Na Kranjskem: Krško, Laze, Kočevje, Ribnica in dr.

Na Hrvaškem: Samobor, Varaždin, Koprivnica, Čakovec, Krapina, Trakostjan, Zagreb, Kostajnica in dr.

Tudi na Avstrijskem so imeli Celjani več posestev.

na drugi strani pa imajo lastniki starega srbskega dinarja zagotovilo, da dobijo zanj štiri nove bančne krona. Danes, ko je valuta rešena, lahko povemo, kdo si je iztekel za isto največjih zaslug. Težka naloga, ki jo je obvladal naš demokratični minister dr. Kramer, v kljub vsem naprotovanjem klerikalcev in stališču ministra Veljkoviča, je rešena v prid naši kroni, v prid srečnejše bodočnosti ljudstva in nove države. Jugoslovanska demokratska stranka ostala je od prvega hipa, ko se je izrekla za čuvanje krona, temu sklepu zvesta ter ga po svojih čelnih voditeljih, ministru dr. Kramerju in z ženjalnostjo predsednika vlade za Slovenijo dr. Žerjava, srečno rešila. Na tem ne spremeni še tako bevkanje naših naprotnikov, niti njihov poskus, okriti se s tujimi zaslugami, ničesar. Za njih je nastopil čas velikanskega razočaranja, mi pa brez samohvale lahko s ponosom gledamo na uspeh naše JDS. Ljudstvo samo pa naj sodi!

Ustavni odsek in opozicijski blok. »Politika« javlja, da so bili 14. tm. pri ministrskem predsedniku g. Davidoviču na posvetovanju predsednik nar. predstavništva dr. Pavlovič, vseučiliški profesor Kosta Komanudi in minister za notranje stvari Svetozar Pribičević. Kakor je bilo videti, ponudi vlada opozicijski blok 14 sedežev v ustavnem odseku; enako število bi dobila tudi demokratsko-socijalistična zajednica. Načelniki opozicijskega bloka so imeli isti dan sestanek, ki se je ponovil tudi drugi dan. Zdi se, da je večina članov opozicijskega bloka za vstop v ustavni odsek. — Zadnja poročila pa prinašajo vest, da je minister za konstituanto dr. Paleček poslal predsedniku parlamenta dr. Pavloviču pismo, v katerem ga obvešča o vladnem zaključku, da vstopi v ustavotvorni odsek 14 predstavitev demokratske zajednice, 13 predstavitev opozicijskega bloka, 1 socijalist-komunist, dr. Pavlovič, dr. Smodlaka, J. Prodanovič in 6 vseučiliških profesorjev in sicer za ljubljansko univerzo dr. Pitamic in dr. Vošnjak, za zagrebško dr. Polič in dr. Kostrenčič, za beograjsko pa Jovanovič in Kumanudi.

Spor med opozicijanci. Stojan Protič, šef opozicije, je pozval na konferenco dr. Laginjo in dr. Korošca. Kakor se govori, došlo je med vodji opozicijskih strank radi valutnega vprašanja do velikih nesoglasij.

24.000 ujetnikov v Italiji. Iz Rima poročajo, da bo italijanska vlada sama oskrbela vrnitev jugoslovanskih ujetnikov v domovino, ker beograjska vlada nima zato dovolj železniškega materiala. Vseh jugoslovanskih ujetnikov v Italiji je 24.000, ne vemo pa, koliko je bilo teh ujetnikov pred 2. leti in torej za danes še ne moremo ugotoviti, koliko jih je tam pomrlo od gladi in bolezni. Gotovo bi se danes vračalo vsaj 40.000 naših mučencov, ki so toliko pretrpeli v suženjstvu — naše zaveznice Italije. Vsi vračajoči se ujetniki izgledajo kakor mrličji, na obrazu se jim vidi, koliko gorja so skušili v ujetništvu in vsi pripovedujejo o groznih mukah, ki so jih prenašali in komaj, komaj ušli smrti. — Domovina, glej, da jih boš dostojno sprejela in jih vsaj malo nagradila za to trpljenje!

Rečani siti d'Annunzija. Dne 14. tm. imel je reški mestni svet tajno sejo, na kateri se je razpravljalo o odgovoru laške vlade reškim odposlancem. Mestni svet je sklenil opozoriti d'Annunzija na nevarnost, ki preti Reki vsled njegovega postopanja ter ga naprositi, da čim prej zapusti mesto.

Zopet zasedba Reke. Iz Bakara dohaja vest, da so dospeli na sušačko stran trije italijanski bataljoni. Govori se, da je ta vojska namenjena za zopetno zasedbo Reke, ki se baje izvrši v najkrajšem času.

Novi predsednik francoske republike. Dne 16. tm. so člani zbornice in senata pri plenarni seji določili kandidata za predsedništvo. Deschanel je dobil 408 glasov, Clemenceau 389, Poincare 16, Jonnart 6, Bourgeois 5 in Foch 1. Izvoljen je torej Deschanel za novega vladarja Francije.

Izgredi v Berlinu. Dne 13. tm. so se vršili v Berlinu velikanski izgredi. — Ljudstvo, po večini delavci so nastopali pred državno zbornico proti uradnikom in policiji. Vojaštvo je nastopilo in ker naval ni hotel ponehati, počelo se je divje streljanje iz zbornice na ljudstvo. Mrtvih je bilo 42, težko ranjenih pa 105 oseb. V seji zbornice dne 14. tm. dolži državni

kancelar Bauer neodvisne soc.-demokrate tega pokola, ti pa zvrčajo krivdo na nasilno politiko desnice. Vlada je vse javne shode prepovedala. Zbornica pa je zastražena.

Uspeh dr. Renner-ja v Pragi. »Arbeiterwille« piše dne 15. tm. da je dr. Renner dosegel v Pragi toliko, da bo dobival Dunaj za plinarne odslej mesto 400 vozov 500 vozov premoaga; nadalje se mu je obljubilo, da bo dobila Avstrija iz letošnje kampanje 2000 vagonov sladkorja; če se kampanja obnese pa še kakih 500 vagonov več in sicer po 13 do 15 čeških kron za kg. Istotako je dosegel dr. Renner sporazum glede državnih mej, v katerem je Češka privolila v odstop krajine Friedberg proti kompenzaciji na drugi še nedoločeni točki Avstrije in Čehoslovaška. Vseeno je imel dr. Renner vspeh, katerega bi mu radi ljudje okrog »Tagespošte« skrajšali. Ti bi gotovo raje videli, da bi bil dr. Renner šel v Pešto in prinesel njih gladnim želodcem in otrplim udom nekoliče Horthy-jeve metode obešanja in nekaj monarhizma. Vsenemška blaznost ne bo nikdar nehala!

Novi davki v Nemčiji bodo ogromni. Posebno bodo pritisnili na velika premoženja. Kapital zato beži iz Nemčije. 26 milijard mark naj vržejo novi davki; od teh odpade na izredne davke 11 milijard, na redne pa 15 milijard. Obdačiti hočejo dovoz, pivo, vino, duhan. Redni davki od imovine se bodo delili v štiri načine. Prvi je oddaja premoženja od premožnih kot neka žrtva v korist države, takozvani »Reichsnotopfer«. Ta se ceni na 45 milijard in bi bil v delno odplačilo državnega dolga. Drugi je izreden davek na vojne dobičke. Plača se od razlike premoženja pred vojno in današnjim stanjem. Tretji davek je pridobinski. Minimum, ki ne bo obdačen je 1000 mark. Nad tem zneskom bo začel davek z 10 odstotki. Pri velikih dohodkih naraste do 60 odstotkov. Četrti izredni davek bo predpisan od kapitaliz. Ti dohodki bodo pa še povrh obdačeni s posebnim davkom od 10-20 odstotkov. Kake učinke bodo naredili vsi ti davki na veliko imovino, si lahko predstavljamo, če vzamemo primer: Dva milijonarja ima ta vsak po pet milijonov. Prvi je bil ob početku vojne petkratni milijonar, drugi si je pridobil iste med vojno. Ko odda prvi vse davke, mu ostane okrog 2.731.750 mark, med tem ko bi drugemu ostalo komaj 150.950 mark!

Mirovna pogodba z Madžari. Mirovna pogodba, ki se je izročila madžarski mirovni delegaciji, je sestavljena v enakem smislu kakor saintgermain-ska mirovna pogodba. Mirovna pogodba našteva meje Madžarske. Madžarska priznava popolno neodvisnost češko-slovaške in jugoslovanske države. Meje med Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunijo določi sedmeročlanska komisija. Madžarska se odreka na korist Italije, Jugoslavije, Čehoslovaške in Rumunije vsem pravicam in naslovom na ona ozemlja, ki so bila utelešena v Avstro-ogrski. Odreka se vsem pravicam do Reke in sosednjega ozemlja v korist Italije. — Vojaška določila so slična mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo. Razun tega se strinja Madžarska s tem, da dobivajo zavezniške države premog v gotovi množini iz pečuskih premogovnikov za dobo petih let. Istotako ima Madžarska prevzeti razun garancije za svoj javni dolg tudi delež avstrijskega dolga. Razun tega našteva pogodba še mnogo drugih obveznosti glede vojnih ujetnikov, reparacij, letalstva, pristanišč, vodnih cest, železnic in tudi gospodarska določila

MARIBORSKE NOVICE.

Na državnih vinarskih in sadjarskih šolih v Mariboru se vrši tridnevni kletarski tečaj od 4. do včevšega 6. februarja t. l. Ta tečaj je namenjen v prvi vrsti vinogradnikom in gostilničarjem, ki naj vpošljejo svoje prijave do konca tega meseca podpisaneemu ravnateljstvu. Istočasno si naj vsak sam zasigura stanovanje. — Ravnateljstvo državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Električna centrala na Fali — v jugoslovanskih rokah. Zagrebška »Domovina« piše: »Velika električna centrala na Fali nad Mariborom, ki je bila pravkar dogotovljena in zamore proizvajati petdesettisoč konjskih sil in ki zamore z električnim tokom zalagati celo Sloveni-

jo, preide v jugoslovanske roke. Zgradila se je ta centrala s švicarskim in deloma tudi avstrijskim kapitalom (nemškimi) kapitalom. Sedaj pa namerava preiti za 56 milijonov kron v jugoslovansko posest.

Drobiž (papirnati) mestne občine mariborske. Ker je mestna občina mariborska naknadno položila zadostno kritje borska naknadno položila zadostno kritje za papirni drobiž, ki ga je izdala, se ta drobiž prizna kot veljavno plačilno sredstvo, ki je smejo sprejemati zlasti tudi državne in druge javne blagajne. Občinstvo se pa opozarja, da je veljavnost drobiža omejena na okoliš mestne občine mariborske in da se mora drobiž potegniti iz prometa najkasneje 30. junija 1920.

— **Predsedstvo delegacije ministrstva finance za Slovenijo in Istro v Ljubljani, dne 27. januarja 1920.** — Delegat dr. Savnik s. r.

Tvorica vžigalic se bo ustanovila v Rušah pri Mariboru. Predpriprave so v polnem teku.

Sokolstvo.

Na občnem zboru celjskega Sokola v četrtek 15. tm. so bili izvoljeni starostom br. Smertnik, podstarostom br. dr. Gv. Serbec, načelnikom br. Jerin. Odbornikov je 12, med njimi 3 odbornice ter 3 namestniki in 1 namestnica. Udeležba je bila lepa, od strani članic pa tako obilna, da so nas člane skoraj preglašale. Čast jim!

Sokolski ples v Narodnem domu v Celju se vrši v soboto 14. febr. 1920.

Naročite si »Sokolski Glasnik«, o srednje glasilo Sokolstva SHS. Ker izide prva številka letnika 1920 v prihodnjih dneh, ne odlašajte. Naročila se sprejemajo danes v torek zvečer ob pol 8. uri v telovadnici. Naročnina se plača naprej.

Sokol v Kozjancih ima dne 29. prosinca 1920 ob 20. uri (8. zvečer) svoj redni občni zbor v dvorani Narodnega doma. Na sporedu je poročilo brata starosta, odborovo poročilo, odborove volitve, pogovor glede zgradbe gledališkega odra in slučajnosti.

CELJSKE NOVICE.

Kdo daruje? Po naših mestih in trgih, manje na deželi, se mnogo pobira v razne dobrotne namene. Malokdo je tako dobrodušen, da ne bi nad tem večnim nadlegovanjem godrnjal. In vendar se nam zdi umestno še celo v teh dneh obupne draginje povdariti, da je ravno to nabiranje zelo zdrav pojav javnega življenja, ker je obenem dobro merilo narodne in sedaj tudi državne zavednosti ter kulturne višine vsega občinstva. Vsak pa nam mora tudi priznati, da jih je med nami tisoče in tisoče, ki z največjo lahkotjo darujejo tisočake, pa večinoma ravno to darujejo tisočake, pa večinoma ravno to darujejo tisočake — dostikrat celo v ravno zročnosti požrtvovalnih nabiralcev in nabiralok. Zdrav narod je samo oni, ki po kaže iz lastne sile, koliko hoče prispevati k blagostanju svoje države in upravičeno smemo torej zahtevati, da se pritegnejo k »darovanju« vsi sloji, pred vsem pa seve premožnejši. Zadnja »Cillier Zeitung« tudi jadrkuje, da se vedno toliko nabira, a darovi nikjer ne objavljajo. Iistič hoče menda s tem reči, da njegovi privrženci bogve koliko darujejo v naše svrhe in darov zato ne objavljamo. Tu moramo pred vsem povdariti, da imajo listi važnejše naloge, kot pa da bi zadoščali osebni častihlepnosti darovalcev. Za naša društva in podjetja pa »nemški« Celjani doslej sploh niso darovali, ker si naši nabiralci tudi niso doslej upali ali hoteli jih »nadlegovati«. To njih stališče pa je napačno. Ravno celjski Nemci, kateri so še ostali tu in se s tem priznali jugoslovanskim državljanom, imajo, kakor nešteto njih bratcev po deželi, vsled tradicij in drugih ugodnih okoliščin — od našega ljudstva in države — in edino od teh dan za dnem ogromne dohodke, milijoni se stekajo v njih blagajne — čemu bi potem ravno ti ne prispevali za vse naše dobrotne namene, zlasti v izdatnejši meri tudi za kulturne institucije in s tem tudi v praksi dokumentirali svoje jugoslovansko državljanstvo, na katero se vedno sklicujejo?

Ali je res? Te dni pobirajo po Celju narodne gospodične prispevke za »Zvezo prosvetnih društev«. Slišimo, da zlasti uradniki zelo pridno darujejo, trgovci pa se baje izgovarjajo, da imajo sklep, vsled katerega ne sme noben trgovec pod kaznijo 200 kron karkoli darovati za kako društvo. Nam se zdi vest neverjetna, ker smo že celo ob-

javili, da so nekateri trgovci darovali večje zneske, kot g. Kolenc 100 K in torej prosimo, da se nam oni trgovci, ki na ta način nabiralko odganjajo, navajajo imenoma. Drugod so ravno trgovci glavni mecenji kulturnih podjetij, zato upamo, da tudi celjski ne bodo zaostajali. Darila bomo objavili.

Veriženje ali kaj? V zagrebškem »Obzoru« smo zasledili interesanten in seriat. Neki M. Alama v Celju ponuja aprovizacijam 5 cistem petroleja, 2 cisterni bencina, 1 vagon parafina, 3 vagona plinovega olja in 9 vagonov rafiniranega olja za mazanje. Kaj, ko bi ga naša policija vprašala, če bi hotel te dragocene in redke predmete odstopiti za našo domačo aprovizacijo? Tovarnarji, obrtniki in drugi interesenti bi mu bili silno hvaležni.

»Gospodarski urad« v Celju je le oddelek okrajnega glavarstva, zato se čudimo, da njegovi uradniki ne uvažujejo predpisov o državnem jeziku, ampak občujejo — zlasti po telefonu — z bogatimi celjskimi trgovci, ki znajo vsi slovenski, le v blaženi nemščini. Proti takemu omalovaževanju državnega jezika in klečeplazenju pred tuji kapitalisti in njihovimi prodajalkami, odločno protestiramo! Čudimo se tudi temu, če n. pr. kupi celjski trgovec pri gospodarskem uradu belo moko kg po 8 kron, pa vpraša uradnika gospodarskega urada, po čem sme moko naprej prodajati, da mu ta uradnik reče: »kakor hočete«. Ali je potem čudno, da raste draginja?

»Eine neue Partei« ustanavlja celjska »Deutsche Wacht«, sedaj »Cil. Zeitung«, ki bo radi tega odslej izhajala dvakrat na teden in hoče postati edino glasilo pravih Nemcev v Sloveniji. Stranka se bo imenovala »Wirtschaftspartei«, ker s pravim imenom ne upajo na dan in imajo pravico vstopiti v to stranko predvsem oni, ki so kot dobri gospodarji tekem vojne podpisovali po občinah in hiranilnicah ogromne vsote vojnih posojil in se stem oprostil vojaške službe, da so lahko sami z vojnimi dobički obogateli. Smo torej radovedni, koga ne bo srani vstopiti v takšno »Wirtschaftspartei« in bomo o priliki objavili vsaj imena voditeljev, podpornikov in najglasnejših pristašev.

Planinski ples, ki ga je priredil v soboto naš neumorno delavni odsek Savinjske podružnice Slov. plan. društva, je izborno uspel. V okusno okrašeni veliki dvorani se je nudila gledalcu pestra slika. Prevladovale so slovenske narodne noše, ki so dale večeru poseben značaj in sijaj. Tudi narodnih noš drugih slovanskih narodnosti ni manjkalo. Vojaška godba iz Maribora je neumorno sviralala; njeni zvoki so se odlikovali po finem in elegantnem ritmu. Figurirane plesje je spretno vodil član odseka g. dr. Kloar. Za reple salce so skrbele planinske kočice, kjer so goštom stregle naše slovenske gospe in gospodične. Prireditve ostane gotovo vsem udeležencem v trajnem in lepem spominu. Slavnost je posetil posebno mnogobrojno častniški zbor celjske posadke s svojim poveljnikom.

Alexa Hühnerbein (ime jo razodeva) modistinja, je tudi ena tistih srboritih Švabkinj, ki je vladno naredbo o napisih obšla na ta način, da si je omislila francoski napis. Francosko pa seve toliko razume, kakor kitajsko. Hoče torej se naprej ostati Nemka in tudi samo od Nemcev živeti v Jugoslaviji. Zato tudi objavlja svoje oglase v izložbi samo nemško. Če je to izzivanje danes v Celju še dopustno, naj odloči magistrat. Mi samo opozarjamo naše častite dame in vso ostalo občinstvo, da tej Germanki in še večim ostalim Hühnerbeinom in Hühnerbeinkam posveti primerno pozornost, ki jo zahteva naša narodna čast!

Uradništvo odvetniških in notarskih pisarn se vabi, da se udeleži polnoštevilno sestanka v sredo, dne 21. januarja zvečer ob 19. (7.) uri v Sokolskem domu v Gaberju. Sestanek je važen. — Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju.

Porota. Predsedništvo višje deželne sodnije v Ljubljani je imenovalo za prvo redno porotno zasedanje za predsednika sodnega dvora porotnega sodišča pri okrožnem sodišču v Celju predsednika okrožnega sodišča dr. Josipa Kotnika, za namestnike višjega deželnosodnega svetnika dr. Miroslava Bračiča in deželnosodna svetnika dr. Hinka Stepančiča in dr. Ivana Premschaka.

Krajevna skupina Celje Društva zasebnega uradništva za Slovenijo sklicuje

svoj redni letni občni zbor na nedeljo dne 25. prosinca 1920 dopoldne ob 10. uri. Zborovanje se vrši v hotelu pri Kroni v Celju (ne v Narodnem domu) s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo društvenih funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora, preglednikov in zastopnikov za osrednji odbor. 3. Organizatorični razvoj slovenskega zasebnega uradništva (predava predsednik osrednjega društva g. Hiter). 4. Stališče zasebnega uradništva napram konzumnim organizacijam (predava g. Jerič). 5. Službena pragmatika (predava g. Plahuta). 6. Pokojninsko in bolniško zavarovanje. 7. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši skupščina z istim dnevnim redom v sredo dne 28. prosinca 1920 zvečer ob 7. uri v istem lokalu; ta zbor bo sklepčen ob vsaki udarbi.

Učiteljsko društvo za celjski okraj si je na svojem občnem zboru dne 15. tm. izvolilo sledeči odbor: Anton Sivka, načelnik iz Šentjurja, predsednik; ravnatelj Josip Brinar, predsednika namestnik; Fr. Žagar, tajnik; Makso Wudler, blag.; Vek. Gobec, knjižničar. Ciril Pregelj, pevodnja, Franjo Voglar in Ana Zupančičeva, odbornika.

Veselični odbor za obrtniški ples! — Člani in članice tega odbora se nujno vabijo k seji v sredo dne 21. januarja popoldne ob 13. (1.) uri v »Hotel pri Kroni«. Prosi se polnoštevilne in pravočasne udeležbe.

Občni zbor Občeslovenskega obrtnega društva v Celju bo dne 1. februarja 1920 dopoldne. Če danes se vse obrtnišvo opozarja na ta zbor. Natančni čas, lokal in dnevni red se objavi še posebej v prihodnjih številkah slovenskih listov.

Običajen obrtniški sestanek prihodnji četrtek, dne 22. januarja bo v gostilni »pri Grozdu« (nasproti Narodnem domu) v Celju. Začetek ob 19. (7.) uri zvečer.

Obrtnišvo celjske okolice se opetovano opozarja na volilni shod v torek, dne 20. januarja pri g. Svetelu v Gaberju. — Shod se vrši zvečer ob 18. (6.) uri in ne kakor zadnjekrat pomotoma objavljeno, ob pol 8. uri. Udeležba kar največjega števila obrtnikov vsake stroke je potrebna. Govorilo se bo o prihodnjih volitvah v občino in v narodno predstavništvo. — Tako rana ura je določena z ozirom na oddaljene obrtnike.

DNEVNE NOVICE.

Kako potuje predsednik deželne vlade? Prestolonaslednik je pri svoji vrnitvi iz Pariza v Ljubljani povabil predsednika deželne vlade dr. Žerjavo v svoj salonski voz, da ga spremlja do hrvaške meje. Ob vrnitvi se je marljivi predsednik službeno ustavlil v Brežicah; ker pa na to ni peljal v Ljubljano noben osebni vlak več, se je demokratični predsednik odpeljal kar s tovornim vlakom, ki je bil tedaj slučajno v Brežicah. Uverjeni smo, da bi klerikalni predsednik deželne vlade gotovo telefoniral v Ljubljano po avtomobil, naši najodličnejši možje pa so tudi v praksi dosledno demokratični in vedno delavni. Vsa čast takšnemu demokratizmu!

Zakaj imajo vlaki zamude. Pri nas imajo vlaki vedno toliko zamude, da ljudje ob določeni uri sploh ne prihajajo več na kolodvor. Nekateri radi tega godrnjajo, drugi si mislijo, da drugače najbrž biti ne more. V največ slučajih imajo slednji prav, ker tudi po drugih državah ni boljše. Češki »Národní listy« n. pr. pišejo dne 11. tm., o vzrokih zamude vlakov sledeče: Premog je tako slab, da strojevodja in kurjač pri največjem trudu in vestnosti ne dosežeta toliko pare, da bi mogla lokomotiva z vlakom odpeljati. — Ravnotako je z zamudami na progih: Skoro na vsaki postajici čakajo, da dobijo toliko pare, s katero morejo pripeljati z vlakom do prihodnje postaje. Premoga je malo in še ta je slab. Ob božiču tudi na Češkem vlaki radi pomanjkanja premoga sploh niso vozili. Če se jim na Češkem tako godi, kjer premog izvažajo v vse sosedne države, potem se moramo res čuditi, da vzdržimo pri nas promet vsaj v tem obsegu, kakor je.

Železnice v Avstriji. Vsled silnega pomanjkanja premoga je železnični promet v Avstriji zelo omejen in radi tega ne more zadostovati vsem potrebam. — Vlak, ki je prihajal iz Klosterneuburga na Dunaj, je bil takol poln, da so ljudje sedeli po strehah vagonov in to v najhujšem dežju. Ko je hotelo še več ljudi vstopiti in se je postajevodja na Dunaju branil dati prazne vozove, so ljudje metali po-

lena na tir in se stavili pred lokomotivo, da zabranijo odhod vlaka brez njih. Končno so prisilili uradnika, da je del prikloniti prazno garnituro in tako so našli vsi potniki prostor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela od C.-M. podružnice v Mozirju 100 K, katere je podarila p. m. tvrdka Alojz Goričar in drug ženski podružnici, mesto venca na krsto ge. Pavle Remše v Nazarjih. Narodni tvrdki iskrena hvala! Slovenci spominjajte se vedno C.-M. družbe!

Zopet štrajk v rudokopih. Par tednov je bil mir, sedaj pa že zopet prihajajo grožnje s štrajki. Glasom došlih poročil iz Trbovelj so začeli tamkajšnji rudarji komunisti s pasivno resistenco; hodijo v rudnik, a nič ne delajo, zahtevajo pa vseeno plačo, ki jim je baje prenzika. Lahko torej zopet pričakujemo ustavitve vlakov. Kam to pelje? Nazadnje bo res najboljšje, da stopimo vsi skupaj v štrajk, vlado prevzamejo boljševiki in komunisti s klerikalci, nam vsem pa dajo podporo za brezposelne. Poskusimo!

Železniški promet v Avstriji je od pondeljka zopet na nedoločen čas ustavljen in sicer šele od Gradca naprej. Baje jim manjka premoga. Nam pa se zdijo te vedne ustavitve vlakov v Avstriji kakor tudi jamranje, s katerim Renner rajša po Evropi, skoro sumljive. Vsa pota namreč peljejo v Rim in politika si izbira včasih raznovrstne ceste.

Iz Indije se je vrnil Štajerski rojak inženir F. Lupša se je vrnil iz vojnega ujetništva v Indiji na svoj dom pri Mali Nedelji v ljutomerskem okraju. Mnogo let je deloval kot zvedenec v poljedelskem in trgovskem ministrstvu v Siamu in je bil priljubljen v vseh merodajnih krogih siamske vlade in siamskih plemičev. Marsikateri visok uradnik kraljestva belega slona je iskal pri njem nasveta. Leta 1917 prekinila je vojska začasno njegovo delovanje. Može je najizvrstnejši poznavalec Siama in si je pridobil največje skušnje, katere bo kmalu priobčil v prid našemu mlademu gospodarstvu. — Ob enem ž njim vrnil se je tudi F. Ivajnsič, njegov mnogoletni tovariš za časa ekspedicije v vzhodno Azijo.

Naknadno kolkovanje bankovcev. Opozarja se, da je v členu 16 pravilnika o kolkovanju (št. 164 Urad. lista) določeni 14 dnevni rok, v katerem so smele pokrajinske podkomisije za valutno refsno dovoljevati naknadno kolkovanje bankovcev, za Slovenijo že potekel in da se morejo torej prošnje za dovoljenje takega kolkovanja poslej vlagati samo še pri ministrstvu financ (glavna komisija za valutno reformo) v Beogradu. Bankovcev naj se ministrstvu ne pošilja, marveč naj se počaka na rešitev prošnje, nakar je dotični denar, ako se je prošnja ugodilo, predložiti pristojni podružnici Avstro-ogrske banke, ki izvrši naknadno kolkovanje.

DOPISI.

Iz Petrovč. Društveno življenje, ki ga je vojna zamorila, se je zopet oživilo. Duševne hrane željna mladina se je strnila pod okriljem CM podružnice v Petrovčah in pevsko društvo, kojemu je daroval g. Franjo Koštomaj znesek 100 K. Posnemanja vredno! — Požar je uničil dne 6. tm. zvečer v Arjivasi gospodarsko poslopje posestnice Neže Dreo. Le hitremu rešilnemu nastopu domače in petrovške požarne brambe je zahvaliti, da se je rešilo pred ognjem dotikajočo se hišo.

Iz Braslovč. Na dopis z dne 6. prosinca št. 3 v »Novi Dobi« glede razdelitve sladkorja ubožnim slojem se pere naše županstvo in zvrta krivdo na okraj glavarstva, češ da ga ono ni pravočasno obvestilo. Dotični trgovec pa je bil, kakor vemo iz gotovega vira, informiran o namembni sladkorja, zato prvotno razdelitve ni hotel prevzeti. Ne moremo si misliti, da bi o tem ne bil obvestil tudi županstvo. Sicer pa so časopisi o takem sladkorju pred več dnevi poprej poročali. Županstvo priznava, da je dobilo na dan razdelitve uradno obvestilo. Dovolj časa torej, da bi se ravnokar pričeta razdelitve ustavila. Žalostno dejstvo za naše županstvo je priznanje, da je trg. uslužbenec obč. uradnika enostavno odslovil, češ ker je razprodaja že v teku. Sedaj pa vprašamo g. župana, kedo ima pri nas večjo oblast ali župan ali trg. usluž-

benec. Pribito ostane, da mi reveži, delavci, onemogli in bolniki nismo dobili od države nam namenjene množice sladkorja. Glede mleka pa nismo zahtevali od županstva, naj ga rekvirira in deli ubogim, ker upamo, da je vseh rekvizicij enkrat za vselej konec. Hoteli smo le apelirati na usmiljena srca, naj se odvišno mleko v sedanjih obupnih razmerah ne zliwa raje prašičem, temveč naj se privoščijo potrebnim slojem. Naj nam g. župan ne zameri, če se ga drznemo vprašati, kedaj bo aprovizacijski odbor položil račune, ker smo prepričani, da mora biti čisti dobiček po štiriletnem poslovanju znaten in bi mi, ki smo največ bili navezani na aprovizacijo, radi videli, da se čisti dobiček nameni dobrodelnim namenom.

Teharje. Šolska mladina na Teharjih je priredila 13. decembra 1919 mladinsko igro Snegulka, s prednašanjem, petjem in božičnim drevesom. S pomočjo staršev, ki so darovali moko, mleko, surovo maslo, jabolka itd. je bilo možno obdariti mladino tudi z božičnim pecivom. Pri napravi šolskega odra je šel dejanski na roko gosp. M. Stojan, za kar mu bodi izražena prisrčna zahvala. Igra se je z dobrim uspehom ponovila na Štefanovo za odrasle in je nudila prirediteljem in posetnikom obilo zadoščenja. Prebitek se bo deloma uporabil za napravo novega šolskega odra, deloma za šol. potrebščine ubogim otrokom. Dobrotniki, ki bi bili voljni podpirati napravo šol. odra s potrebnim lesom in tako omogočiti nadaljnje šolske prireditve, bodo dobro došli.

Trafika milijonarja v Št. Jurju ob juž. žel. Pred časom smo ožigosali postopanje finančnega ravnateljstva v Mariboru, ki je podelilo trafiko v Št. Jurju ob juž. žel. tamkajšnjemu milijonarju Adamu Kienzlu, čeprav je prosil za njo tudi njegov sosed Brežnik, ki je bil celi vojni čas vojak in s tem kot gostilničar utrpel velikansko škodo. Naša upravičena kritika je imela uspeh. Adamu Kienzlu je oblast trafiko odvzela in bo isto sedaj na novo oddala. Miljonar Kienzl bo seve napel vse moči, ves svoj vpliv in »zveze«, da zopet dobi trafiko, katero kot milijonar seveda neobhodno potrebuje. Mi pa bomo imeli zadevo v evidenci do končane rešitve in si naj torej g. milijonar ne dela prevelikih upov.

Drzna tatvina na Zidanem mostu. — Železničarska aprovizacija je imela pretekli teden v svojem skladišču na kolodvoru 400 kg sladkorja. V soboto zjutraj pa so opazili, da je nekdo ves sladkor čez noč ukradel, ne da bi količjak pokvaril ključavnico, ampak so bila vrata zopet lepo zaklenjena. Poleg sladkorja je izgubila tudi večja množina finih vreč. Tatvino so takoj javili orožnikom, katerim se je kmalu posrečilo najti pred oknom natakarja P. raztresen sladkor. P. je nekaj časa tajil, orožnik pa je kmalu našel pri njem sladkor, samo 40 kg ga je manjkalo. Sladkor je ukradel nek železničar in ga prodal natakarju P. po 30 K kilogram; ta bi ga seve z ogromnim dobičkom prodal naprej v Zagreb. Orožništvo je oba tička odpeljalo v zapore.

Borovlje. Dne 25. tm. uprizori odbor moštva štabnega oddelka kralj. 39. (celjskega) pešpolka v Borovljah igro »Volkašine«, roparsko pravljico z glasbo in petjem.

Zadnja poročila

Uspeh potovanja regenta Aleksandra
Beograd, 18. pros. »Pravda« poroča svoj intervju z ministrom Draškovičem. Potovanje prestolonaslednika regenta Aleksandra vršilo se je v usodopolnem trenutku in je rodilo lepe sadove. Potovanje je imelo popoln uspeh. Jadransko vprašanje gre naprej v na-

šem interesu. Tudi vprašanje vojne odškodnine stoji ugodno. Vprašanje Jadrana stopa v novi štadij, njega rešitev je smatrati vsekako ugodno. Reško pristanišče ne bo neutralizirano, Reka ne postane italijanska. Podrobnosti se ne dajo danes povedati, vendar smo z uspehom lahko zadovoljni.

Pritožbe o sekvestrir.

Ljubljana 19. pros. Govorice, da naši sekvestri postopajo nepošteno z imovino neprijateljev se uradno zanika. — Od vlade postavljeni sekvestri imajo najstrožja navodila in jim ni mogoče tudi najmanjšega dela imovine tujerodcev brez dovoljenja višje oblasti dati v najem ali prodati. Oddaja v najem ali prodaja zgodi se le v slučajih, ako je posestnik sam odsoten in je razviden namen, da zamenarja svoje dolžnosti. V takih slučajih se oddaja zemlja v svrhu obdelanja v najem, nikdar pa vinogradi in gozdovi. V redkih slučajih in kjer je potrebno odločuje v tem oziru politična oblast 1. instance, sicer pa je vedno določba višje instance merodajna.

Seja ministrskega sveta.

Beograd 18. pros. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta v prisotnosti prestolonaslednika regenta Aleksandra. Seja je trajala od 10. do 13. ure, nakar je bila seja prekinjena. Ob 18. uri se je seja nadaljevala na dvoru i use je končala ob 21. uri.

Budimpešta 18. pros. Ogrski dopisni urad poroča, da priznava mirovna pogodba Pečuh, Ogrsko Subotico, Beckescsaba in nekatere druge kraje Madžarski.

RAZNE VESTI.

Avstrijske krone in grof Berchtold. Zagrizeni avstrofil grof Berchtold — avstr.-ogrski zunanji minister zloglasnega spomina — rojen na Moravskem, ima v Solnogradu vilo, ki jo prodaja za 150,000 švicarskih frankov. Avstrijskih kron ne mara. Pritiral jih je torej tako globoko, da jih sam ne mara več.

Aretacija veleizdajalskega župnika. V Vojnem Križu je bil dne 16. tm. aretiran župnik Juraj Tomac, ker je na dan našega ujedinjenja imel v cerkvi pridigo, v kateri je povdarjal, da je ta dan najnesrečnejši dan hrvatske zgodovine.

Zaplemba žice. Policija je v Ljubljani zaplenila za 26.000 kron telefonske in brzojavne žice. Nekje so tudi odkrili veliko zalogo te žice, katero se skušali verižniki spraviti preko meje.

Vihar na Dunaju. Na Dunaju je divjal velik vihar. Mnogo ljudi je bilo ranjenih od opeke in sta bila 2 človeka tudi ubita. Vihar je preobračal tudi vozove, plote, trgjal napisne deske, potrl mnogo izložbenih šip, ljudi je silno metal. Škoda je ogromna.

Viharji v Avstriji. Kakor na Dunaju in po atlantskem oceanu, tako je divjal vihar tudi 14. tm. po Gradcu in okolici. V mestnem vrtu je podrl 2 velika topola, po različnih krajih je podri drevesa čez ceste, odkril strehe, pometal nadpisne deske in naredil v telefonskih napravah velike zmešnjave. Divjal je tudi po vzhodni Štajerski.

Prošnje za obutev, obleko in denar naj se pri Oblastni državni zaščiti dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani (pri prejšnjem pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani) več ne vlagajo, ker so dotični viri izčrpani. Novo vložene prošnje se bodo prosilcem vračale nerešene. V časopisih se bo objavilo, kedaj se bodo prošnje zopet sprejemale. Oblastna državna zaščita dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani, dne 14. januarja 1920.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih, v grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K.

Slaba hrana Vam je pokvari a želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 12 K. —

Evgen V. Feller, Stubica dolnja, Elzatr. št. 356, Hrvatska. 1590 B 15-3

Poziv!

Petrovče. Podpisana zahteva, da vsak posamezni osebno javi, kar ve o gospodu ekonomu Vinkotu Steiner, posestniku v Petrovčah, ki je bil 6. dec. 1914 vjet v Srbiji in po izjavi avstrijskega rdečega križa umrl na legarju v Zaječarju. Natančni sodnijski dokazi o smrti so na razpolago vsakemu pri gospej Steiner. Zatorej se opozarja vsakega, ki razširja vesti, da omenjeni še živi, da se bo proti njemu sodnijsko postopalo. — **Jožefa Steiner, posestnica v Petrovčah. 98 2-2**

Sprejme se takoj marljiv ter pošten **kleparski pomočnik in učenc** iz celjske okolice. **F. Tašker, klepar, Celje. 104 3-1**

Zamenja se
stanovanje v Ljubljani za enako v Celju, najmanj 3 sobe, oz. se vzame stanovanje v Celju takoj v 3-1 najem. Naslov: 100 **Ivan Pušnik, Ljubljana, Stari trg 6.**

Pristno ljutomersko, bizeljsko ter haloško staro in novo vino

NA ŠKARPI

Razpošilja tudi po železnici nad 56 litrov. Cene zmerne, blago prvovrstno! Za obilen obisk in naročila se priporoča **81 Josip Božič 103 gostilničar in trgovec z vinom, Breg-Celje.**

Sedlarska in tapetarska delavnica

Iv. Strelec

Celje, Samostanska ulica št. 16.

Pridne in zanesljive kolporterje
sprejme upravnistvo **„Nove Dobe“ v Celju.**

Trgovino
špeterijskega ali mešanega blaga išče v najem **82 A. Gels, 2-2**
Žalec pri Celju.

Ženitna ponudba.

Nadučitelj srednjih let, tudi ekonomski naobražen, vdovec z napol odraslimi otroci, išče tem potom znanja ozir. korespondence z nadarjeno in prijazno gospodično ali vdovo s primernim premoženjem. Starost naj bo okoli 30 let. Ponudbe je nasloviti pod »Lepo in sporazumno življenje« na upravnistvo lista. **91 3-2**

Išče se poštena, že priletna **služkinja,**

katera bi znala nekoliko kuhati ter bi bila sploh vešča v gospodinstvu in bi imela veselje do otrok. Naslov v upravi lista. **93 2-2**

LURION

s katerim si lahko vsak napravi 1/4 l finega čistila (kroma) za čevlje.

Dobi se v špeterijski trgovini ter dežel. pridelki na debelo in drobno

Franc Kolenc Celje, Narodni dom.

Kupim tudi vsako množino lanene semena po najvišji ceni. **213 52-49**

261 **Vinko Kukovec** 52-52
stavbno podjetje in trgovina z lesom
Cava št. 22 pri Celju

Ivan Ravnikar Celje

kupuje po najvišjih dnevnih cenah: laneno seme, suhe gobe, in vosek. **104-111**

Oprava jedilne sobe

se prod. **Kje, se izve v upravnistvu Nove Dobe. 86 2-2**

izdelovatelj vseh vrst čevljev od pripravljenih do najfinejših po dnevnih cenah **45 150-6**

Rud. Zontič Celje (blizu kolodvora) Kocenova ulica št. 2.

Več viničarskih družin
z močnimi delavci se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. **4-3 Naslov pove uprava 79 „Ptujškega lista“ v Ptaju.**

Dobri mizarški pomočniki proti plačilu 4 K od ure se sprejmejo pri **Baumgartnarju Velenje. 80 3-3**

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v založbi: **Marija Baumgartner Gosposka ulica 25. 287 156-36** Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Gostilna „Branibor“

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča **99 104-2 A. Robek.**

Kupim novejšo hišo z gostilno, kavarno, ali trgovino ali dvorišče ki ima več prostorov, bolj za trgovino na prometnem kraju **v Mariboru, Celju ali tudi v Ljubljani.**

Prodam ali zamenjam tudi dvonadstropno, v slogu vile zidano hišo, staro 15 let, s parketi, vodovodom in elektr. razsvetljavo, z lepim cvetličnim in sadnim vrtom, vse skupaj 600 □ sežnje, v najlepši legi v Beljaku. — Dopisi pod »Hiša, pošta Sv. Jakob ob Rožu«. **101 3-1**

Knjigarna, umetnine, muzikalije Goričar & Beskovšek: Celje
Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.